

Cenzúra na sociálnych sieťach

Matej Fedor, Ivan Agarský, Jozef Budáč

Úvod

Cenzúra sociálnych sietí sa stáva štandardným postupom v tejto časti technologického priemyslu. Tvorcovia sociálnych sietí, ktorí donedávna prezentovali svoje produkty ako prosté komunikačné platformy, za ktorých obsah nezodpovedajú, sú v posledných rokoch nútení čeliť faktu, že sa stali globálnymi médiami, ktoré za publikovaný obsah musia niesť zodpovednosť. Nátlak štátov, na ktorých pôde spoločnosti pôsobia, v podobe masívnych pokút v prípade, že zverejňovaný obsah porušuje ich platné zákony, vedie k situácii, že spoločnosti prevádzkujúce sociálne siete si tým skôr vyberú aj možno prehnané cenzurovanie zverejňovaných príspevkov, než by museli čeliť vysokým sankciám pre príspevkov, na ktorý nezareagujú včas. Hoci prakticky ťažko realizovateľná, je pritom určitá miera kontroly zverejňovaného obsahu na sociálnych sieťach kriticky dôležitá pre udržanie poriadku v spoločnosti. Platforma s tak obrovským dosahom totiž môže byť bez kontroly jej správcov ľahko zneužitá na ovplyvňovanie verejnej mienky či už politickými alebo ekonomickými organizáciami, a to dosiaľ nepredstaviteľným spôsobom. Zároveň je v záujme prevádzkovateľov sociálnych sietí vytvárať pre užívateľov príjemné prostredie, ktoré síce bude kontroverzným a mierne provokatívnym obsahom vzbudzovať užívateľskú interakciu a aktivitu - hlavný zdroj ekonomickej prosperity sociálnych sietí - avšak taktiež im nebude prezentovať obsah, ktorý ich pohorší a odradí ich od používania sociálnych sietí. Cenzúra na sociálnych sieťach je tak istým rovnovážnym stavom, kedy strana štátov aj strana prevádzkovateľov sociálnych sietí považuje istú formu cenzúry obsahu za potrebnú, avšak pre čiastočne odlišné dôvody (2). V tejto práci sa zaujímate o otázky súvisiace s takouto cenzúrou. Skúmame právne hľadisko cenzúry na sociálnych sieťach, mapujeme jej reálny rozsah a prezentujeme mienku malej vzorky slovenskej verejnosti.

Rozdelenie práce

- Právny pohľad na cenzúru (vypracoval: Matej Fedor)
- Pravidlá sociálnych sietí o cenzúre (vypracoval: Ivan Agarský)
- Cenzúra uplatnená v praxi (vypracoval: Jozef Budáč)
- Tvorba dotazníka (vypracoval: Ivan Agarský)
- Spísanie reportu a tvorba prezentácie (vypracovali: spoločne)

Právny pohľad na cenzúru

V tejto časti analyzujeme právne ohraničenie cenzúry na sociálnych sieťach. Skúmame ako právne hľadisko Ústavy Slovenskej republiky, tak aj stanovisko európskych a medzinárodných právnych noriem a dohovorov. Môže byť cenzúra na sociálnych sieťach považovaná za popretie slobody prejavu? Môže si prevádzkovateľ sociálnej siete definovať

svoje vlastné spoločenské pravidlá? Aké práva má v súvislosti s cenzúrou samotný užívateľ? Aj na tieto otázky sa snažíme nájsť odpovede.

Ústava Slovenskej republiky vyslovuje v článku 26, odseku 3 vskutku explicitne (5): *“Cenzúra sa zakazuje.”* Odsek 4 toho istého článku definuje naopak isté okolnosti, pri ktorých výskyt možno nariadiť zákonom obmedzenie slobody prejavu formou cenzúry: *“Slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.”* Pre doplnenie, taktiež Listina základných práv a slobôd vzniknutá v časoch Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky uvádza v článku 17, odseku 3 (6): *„Cenzúra je neprípustná.“* Spomenuté ústavné zákony cenzúru výslovne zakazujú, pritom ju však nedefinujú. V právnej obci sa vedú rozsiahle diskusie o tom, ako tieto ustanovenia vhodne vyložiť - na aký subjekt sa zákaz cenzúry podľa článku 26 ústavy vzťahuje. Ukazuje sa, že dosiahnutie konsenzu v komunite právnych teoretikov je neľahká úloha.

Dôvodom, prečo je interpretácia článku 26 ústavy takou “právnou záhadou”, je fakt, že Ústavný súd Slovenskej republiky ešte nemal príležitosť počas krátkej existencie našej republiky zaujať právne stanovisko k otázke cenzúry (1). V histórii sú evidované dva podnety na Ústavný súd v tejto otázke, oba z nich však boli prehlásené za nedôvodné. Keďže je Ústavný súd jedinou právnou inštitúciou, ktorá smie vykladať ústavné právo, doposiaľ neexistuje interpretácia článku 26 vyriešená Ústavným súdom, ktorou by sa tento zaviazal aj do budúcnosti v prípadných neskorších rozsudkoch.

Historicky jediná právne uznaná definícia cenzúry pochádza z §17, odseku 2 zákona č. 81/1966 Zb. o periodickej tlači a o ostatných hromadných informačných prostriedkoch: *“Cenzúrou sa rozumejú akékoľvek zásahy štátnych orgánov proti slobode slova a obrazu a ich šírenia hromadnými informačnými prostriedkami. Tým nie je dotknutá právomoc prokurátora a súdu.”* Takáto definícia stotožňuje cenzúru jedine s činnosťou orgánov štátnej moci. Existuje mnoho dôvodov, prečo nemožno túto definíciu prasto prevziať v súčasnej dobe. V prvom rade takáto definícia nepostihuje veľké množstvo subjektov, ktoré v súčasnosti majú možnosť vykonávať a niektoré aj vykonávajú cenzúru. Počnúc súkromnými televíznymi a rozhlasovými stanicami a končiac globálnymi sociálnymi sieťami dostupnými v našej krajine. Historická definícia nepostihuje problémy súčasnej doby a po jej prijatí by táto práca nemala žiaden zmysel. Okrem toho by prijatie takejto definície vytvorilo právne spory napríklad v trestnom práve. Keďže podľa článku 152 ústavy sa musia ústavné zákony, zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy vykladať v súlade s ústavou (5), je žiaduce, aby aj zákony umožňujúce súdu obmedziť slobodu prejavu jednotlivcovi počas vyšetrovania boli vyložené v súlade s článkom 26. V prípade, že nie sú naplnené kritéria odseku 4, nemá súd inú možnosť, než prikázanie opatrenia obmedzujúceho slobodu prejavu zamietnuť, čo sa však v slovenskej právnej praxi ešte nestalo (1). V nasledujúcej časti sa pokúsime na základe zdrojov ponúknuť realistickú definíciu cenzúry, ku ktorej sa možno niekedy v budúcnosti s obstojnou pravdepodobnosťou zaviazá aj Ústavný súd.

Európsky dohovor o ľudských právach v článku 10 ponúka akúsi všeobecnú platformu postulujúcu, že každý má nárok na slobodu prejavu. Zároveň však dáva štátom možnosť definovať zákony, ktoré umožnia vyvolať zodpovednosť za správanie subjektov počas uplatňovania svojho práva na slobodu prejavu, ktorými splnili vymenované podmienky v článku 10 (7). Znenie samotné však na definíciu cenzúry nepostačuje. Napríklad, švédsky Základný zákon o slobode prejavu v článku 3 uvádza: *“Nijaká vec určená na uvedenie v rozhlasovom programe alebo vo zvukovom zázname nepodlieha predbežnej cenzúre zo*

strany ústredného správneho orgánu alebo inej verejnej inštitúcie.” (1) Táto definícia pripúšťa, že cenzorom môže byť okrem štátneho orgánu aj iná verejná inštitúcia. Pakt o občianskych a politických právach v článku 19, odseku 2 zasa uvádza (8): “Každý má právo na slobodu prejavu; toto právo zahŕňa slobodu vyhľadávať, prijímať a rozširovať informácie a myšlienky každého druhu, bez ohľadu na hranice, či už ústne, písomne alebo tlačou, prostredníctvom umenia alebo akýmikoľvek inými prostriedkami podľa vlastnej voľby.” Všeobecná definícia zjavne vyžaduje ďalšiu diskusiu o svojej implementácii. Výbor spojených národov pre ľudské práva sa uzniesol, že citovaná definícia postihuje aj cenzúru vysielania činiteľmi televíznych spoločností. Zároveň, hoci sa článok 19 priamo o cenzúre nezmieňuje, v procese implementácie došlo aj na jej definíciu. Cenzúra je definovaná ako forma mocenského zásahu, pričom však mocenský zásah je definovaný ako zásah osoby v takom postavení, ktoré jej umožňuje vydávať príkazy iným osobám, ktoré sú jej podriadené, aby neuplatnili slobodu prejavu podľa svojich predstáv (1). Táto definícia zďaleka nestotožňuje cenzúru len s činnosťou štátu. Zároveň podľa článku 27 Viedenského dohovoru sa Slovenská republika zaväzuje vykladať článok 26 ústavy v súlade s Paktom o občianskych a politických právach (1).

Hoci pôsobiaci dôveryhodne, prezentovaný názor je právnym názorom istej skupiny právnych teoretikov a na skutočný záväzný výklad Ústavného súdu si musíme počkať. Ako sa súd zachová v otázke cenzúry na sociálnych sieťach je v súčasnosti možno diskutované, no určite nie jasne definované. Otázky z úvodu tak v rozsahu tejto práce nedokážeme dostatočne zodpovedať. Okrem príspevkov, ktoré jasne porušujú zákon, sú totiž cenzurované aj príspevky, ktoré zákon výslovne neporušujú.

Môže byť cenzúra na sociálnych sieťach považovaná za popretie slobody prejavu? Pravdepodobne áno. Môže si prevádzkovateľ sociálnej siete definovať svoje vlastné spoločenské pravidlá? Súčasná situácia nasvedčuje, že áno. Aké práva má v súvislosti s cenzúrou samotný užívateľ?

O konkrétnej povahe cenzúry na sociálnych sieťach píšeme v ďalšej časti.

Pravidlá sociálnych sietí o cenzúre

Pravidlá odstraňovania nevhodných príspevkov na sociálnej sieti Facebook upravujú *Spoločenské normy*, ktoré sú voľne dostupné. Podobné normy majú aj iné siete, napr. Twitter. Všetky pravidlá vychádzajú zo štyroch základných princípov: autenticita, bezpečnosť, súkromie a dôstojnosť. Pravidlá sa okrem individuálnych profilov (v ďalšom účtov) aplikujú aj na stránky a skupiny. Pravidlá sú verejné a pomerne jasne vysvetlené.

Príspevky obsahujúce násilie a trestné správanie, nebezpečné správanie a prejavy nenávisťi môžu byť odstránené. Príspevky musia byť autentické a rešpektovať autorské práva.

Facebook určité príspevky označuje ako *Koordinované neautentické správanie* (3). Sú to príspevky vytvorené pomocou účtov, ktoré vznikli pri nejakej konkrétnej príležitosti, ako sú napr. parlamentné voľby. Sú neautentické, lebo za nimi je väčšinou menšia skupina ľudí, ktorá sa snaží ovplyvňovať verejnú mienku. Oddelenie pre kyberbezpečnosť vo Facebooku robí mesačné reporty, v ktorých zhrnie, aké neautentické správanie odhalili a čo s ním spravili. V reporte pre apríl 2021 Facebook odstránil 1565 účtov, 724 stránok a 63 skupín. Najproblematickejšie z nich sú aj stručne popísané. Často sa ukazuje, že stránky, ktoré svojím vzhľadom - najmä menom osoby, profilovou fotkou osoby a podobne - pripomínajú účet, tvoria veľkú časť problematického správania. Takéto stránky možno vytvoriť

jednoduchšie v porovnaní s účtami, keďže sa v procese ich vytvárania nevykonáva žiadna kontrola autenticity účtu. Aj malá skupina jednotlivcov tak ľahko vytvorí veľké množstvo koordinovaných stránok, ktoré slúžia na ovplyvňovanie mienky ostatných užívateľov sociálnej siete svojou neautentickou aktivitou (3).

Hoci takáto neautentická aktivita v mnohých krajinách priamo neporušuje žiadny zákon, koordinovaná aktivita podobného charakteru už v minulosti slúžila na zneužitie platforiem sociálnych sietí za účelom šírenia rasovej nenávisťi v obrovskom rozsahu účastníkmi politického konfliktu (4). Tento incident ukazuje, ako možno zneužiť platformy s takto obrovským rozsahom vo svoj vlastný prospech.

Cenzúra uplatnená v praxi

V tejto časti práce popisujeme zaujímavé príspevky na sociálnych sieťach Facebook a Twitter. Cieľom bolo získať príklady obsahu, ktorý bol týmito sociálnymi sieťami cenzúrovaný, a to buď bol úplne vymazaný alebo mal obmedzenú možnosť zdieľania.

Za zmienku stojí hanlivý príspevok americkej herečky a speváčky Courtney Love na Twitteri, v ktorom verejne urazila a osočovala módnú návrhárku Dawn Simorangkir. Za tento príspevok podala návrhárka žalobu pre úrážku na cti a tak sa Courtney ako prvá celebrita dostala za takýto príspevok pred americký súd. Tento hanlivý príspevok ju stál 450 000 amerických dolárov. V roku 2016 známemu YouTuberovi PewDiePie suspendoval Twitter jeho účet za to, že si verejne robil srandu na adresu Islamského štátu. Taktiež vo Vietname v roku 2016 pri vypuknutí protestov Facebook na 2 týždne nesprístupnil svoje služby, týkalo sa to teda celkovo 52 miliónov používateľov. Podobná situácia nastala aj v roku 2011 v Egypte. V neposlednom rade je tu prípad New York Post, čo je americký denník vydávaný v meste New York. Tento denník zverejnil na svojich sociálnych sieťach Twitteru a Facebooku príspevok o nekalých praktikách syna Joe Bidena, ktoré boli následne podložené mailovou komunikáciou medzi zúčastnenými stranami. V tomto prípade Facebook manipuloval s príspevkom a potláčal schopnosť užívateľov diskutovať alebo zdieľať tento príspevok. Twitter zaujal silnejšie postavenie a potlačil akékoľvek zdieľanie tohto príspevku, a to aj v súkromných správach a napokon do nasledujúceho rána tomuto spravodajstvu znepřístupnil ich účet na Twitteri.

Celkovo teda vidíme masívnu cenzúru sociálnych sietí pri nepokojoch v krajinách, nenávisťných a útočných príspevkoch, ale aj pri pornografii, nahote, týraní zvierat, ba dokonca aj na prvé oko nevinných žartíkoch. V niektorých štátoch sa za takéto príspevky na sociálnych sieťach a osočovanie druhých ľudí, či organizácií môžeme dostať až pred súd.

Prieskum verejného názoru na cenzúru sociálnych sietí

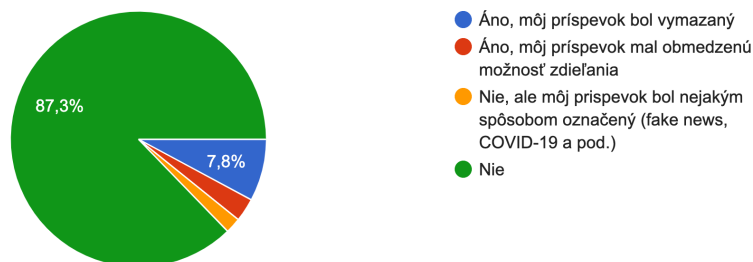
Naše doterajšie zistenia sme sa rozhodli obohatiť o názory malej vzorky respondentov formou zverejnenia dotazníka. Prechádzajúca práca a pátranie po kontroverzných príspevkoch poslúžilo ako skvelý zdroj zaujímavých príkladov ľudského správania na sociálnych sieťach, pri ktorom sme boli zvedaví na názor všeobecnej verejnosti. Cieľom dotazníka bolo po tom, čo sme si vytvorili na situáciu svoj vlastný pohľad, konfrontovať tento pohľad s mienkou iných ľudí. Takým spôsobom môžeme nájsť trhliny v našich postojoch, tiež však zhodnotiť istú náladu, ktorá v malej vzorke verejnosti vzhľadom k cenzúre panuje.

Analýza účastníkov dotazníka

Zo 102 opýtaných bolo 13 účastníkov vo vekovej kategórii 18-20 rokov, 77 účastníkov vo vekovej kategórii 21-29 rokov, 2 účastníci vo veku 30-39 rokov, 5 účastníci vo veku 40-49 rokov, 4 účastníci vo vekovej kategórii 50-59 rokov a napokon jeden účastník vo veku 60 rokov a viac. Presne 50 účastníkov má najvyššie dosiahnuté vzdelanie Stredné (s vyučením/bez vyučenia, s maturitou/bez maturity, odborné i neodborné), 34 respondentov dosiahlo vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa, ďalších 13 vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa a zvyšných 5 má vyššie odborné vzdelanie.

Na úvodnú otázku *Boli ste niekedy cenzurovaný na sociálnych sieťach?* odpovedalo 91 respondentov "Nie", a 13 respondentov "Áno". Z toho 8 účastníkov sa vyskytlo v situácii, keď ich príspevok bol vymazaný, 3 účastníci mali skúsenosť, že ich príspevok mal obmedzenú možnosť zdieľania a príspevky dvoch účastníkov boli označené ako falošné správy a podobne.

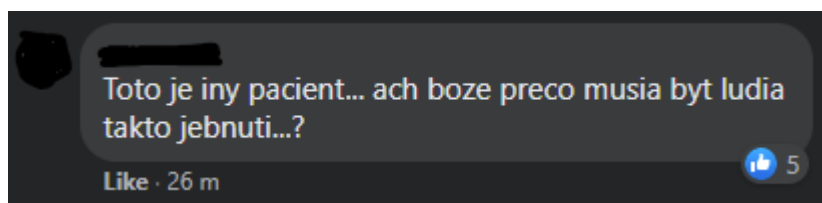
Boli ste niekedy cenzurovaný na sociálnych sieťach?
102 odpovedí

Analýza mienky o cenzúre

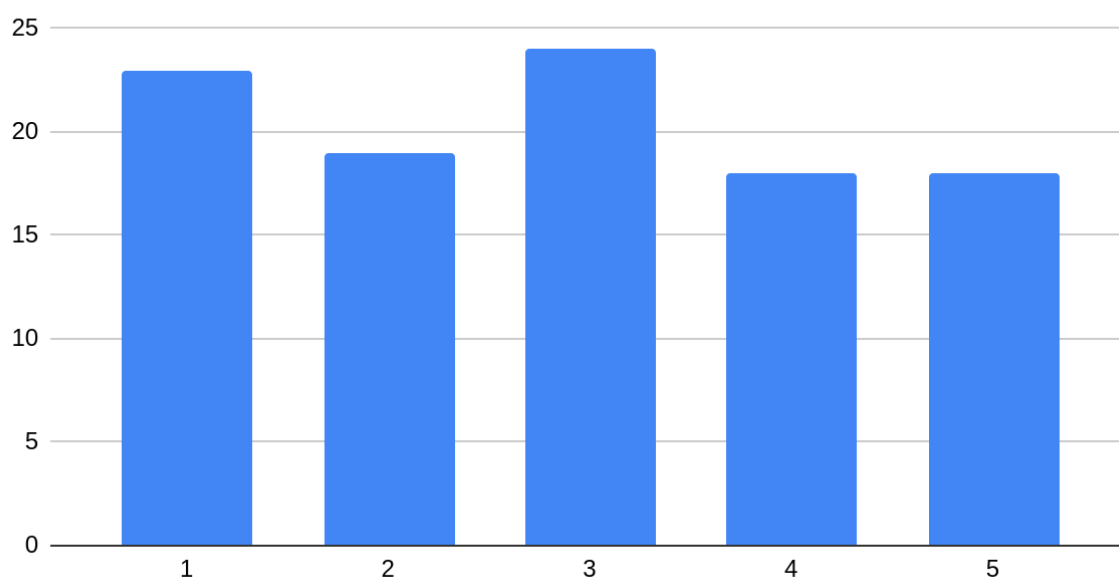
Našich respondentov sme sa opýtali 8 otázok, kde mohli vyjadriť svoj názor, ako by pristupovali k cenzúre v danej situácii. Odpovedať mohli na stupnici od 1 po 5, kde stupeň 1 predstavuje názor, že daná osoba nepovažuje za potrebné daný príspevok cenzurovať a stupeň 5 vyjadruje, že daný príspevok musí byť nutne cenzúrovaný. Otázky obsahovali príspevky a komentáre zo sociálnych sietí Facebook a Twitter, pričom sme schválne použili príspevky s rôznou povahou pre zmapovanie vnímania cenzúry spoločnosťou. V závere sme sa respondentov pýtali na všeobecné prípady, v ktorých by podľa nich mala byť uplatnená cenzúra na sociálnych sieťach. V nasledujúcej časti uvádzame výsledky prieskumu.

1. "Toto je iny pacient... ach boze preco musia byt ludia takto jebnuti...?"

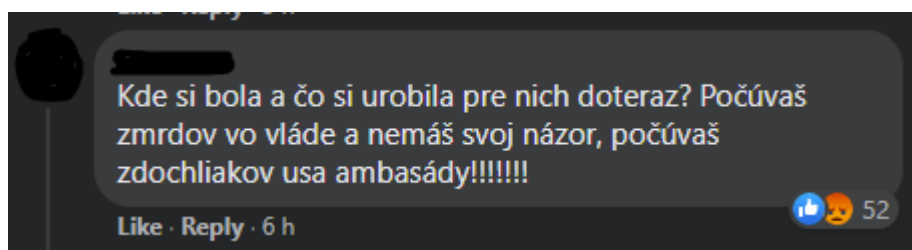

Komentár v diskusii pod príspevkom vtedajšieho premiéra Slovenskej republiky Igora Matoviča na sociálnej sieti Facebook.

"Toto je iny pacient... ach boze preco musia byt ludia takto jebnuti...?" - komentár v diskusii pod príspevkom Igora Matov...

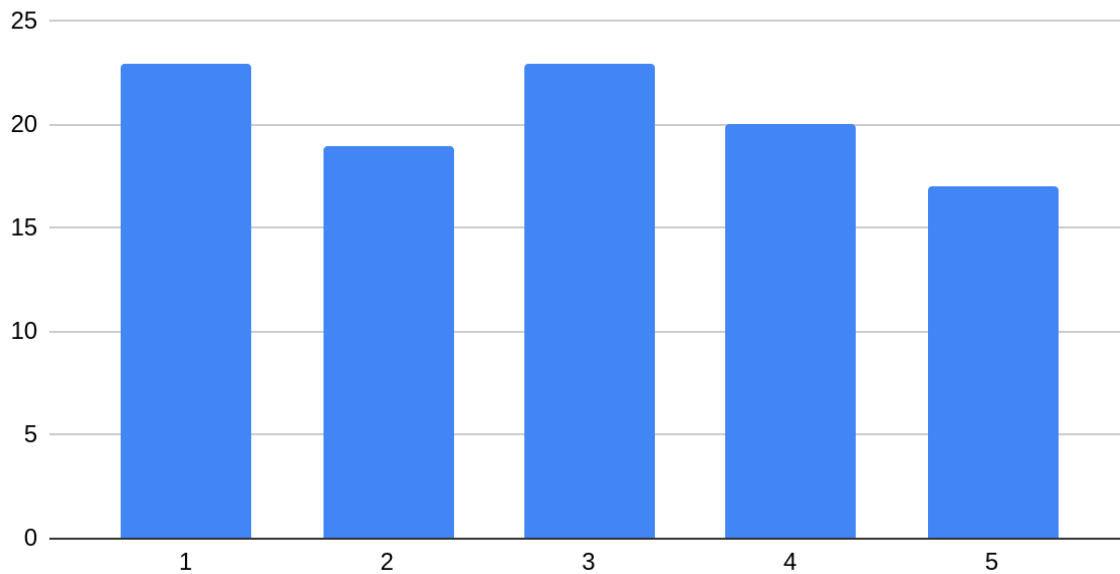

2. "Kde si bola a čo si urobila pre nich doteraz? Počúvaš zmrdiv vo vláde a nemáš svoj názor, počúvaš zdochliakov usa ambasády!!!!!!!"

Komentár pod príspevkom prezidentky Slovenskej Republiky Zuzany Čaputovej na sociálnej sieti Facebook.

"Kde si bola a čo si urobila pre nich doteraz? Počúvaš zmrdivo vo vláde a nemáš svoj názor, počúvaš zdochliakov usa amba..."

3. Koncept globálneho otepľovania bol vytvorený Číňanmi za účelom zbaviť americký priemysel konkurencieschopnosti.

Donald J. Trump ✓
@realDonaldTrump

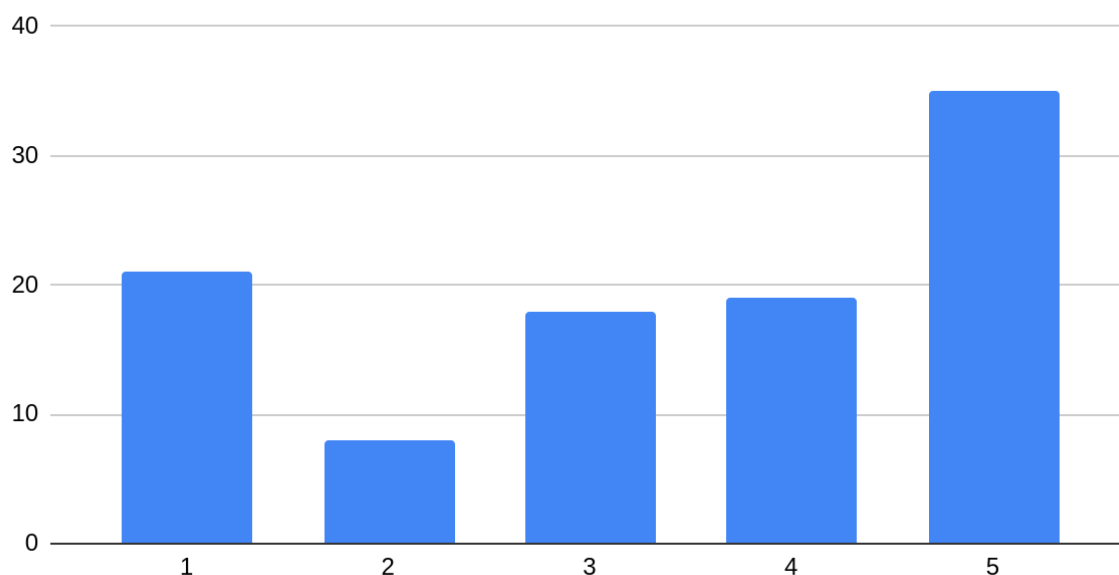
The concept of global warming was created by and for the Chinese in order to make U.S. manufacturing non-competitive.

8:15 PM · Nov 6, 2012 · [Twitter Web Client](#)

96.9K Retweets **67.5K** Likes

Ide o konšpiračnú teóriu Donalda Trumpa z Novembra 2012 na sociálnej sieti Twitter.

"Koncept globálneho otepľovania bol vytvorený Číňanmi za účelom zbaviť americký priemysel konkurencieschopnosti." -...

V tomto prípade možno pozorovať značný presun ťažiska verejného názoru smerom k podpore cenzúry.

4. *.@SadigKhan, ktorý je podľa všetkých zdrojov hrozný primátor Londýna, bol odporný voči hostujúcemu prezidentov Spojených štátov, zďaleka najdôležitejšiemu spojencovi Spojeného kráľovstva. Je to úplny lúzer, ktorý by sa mal sústrediť na kriminalitu v Londýne, nie na mňa...*

Donald J. Trump ✓

@realDonaldTrump

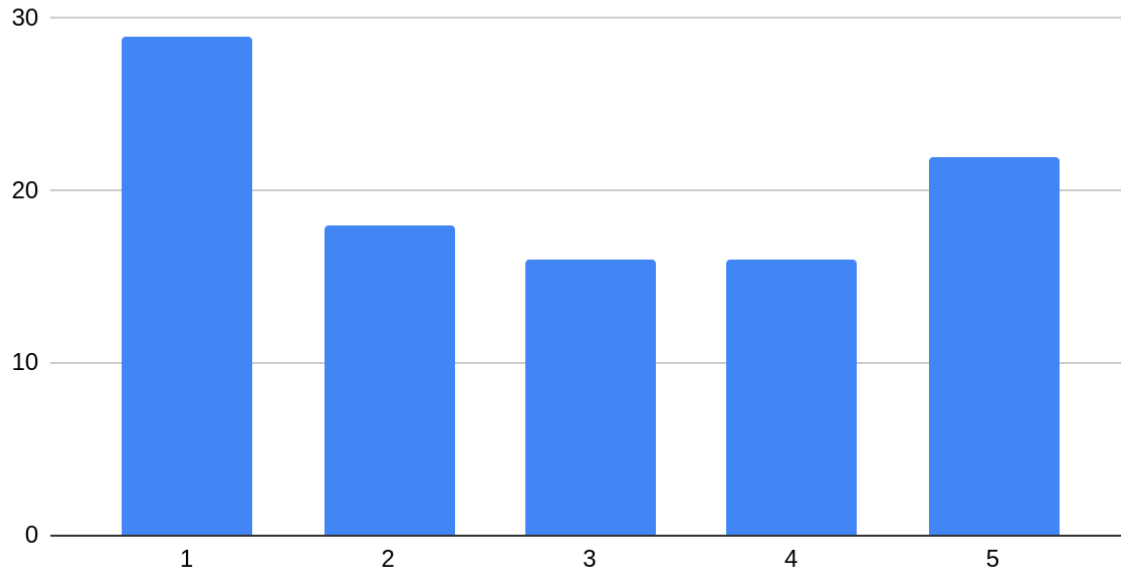
Follow

.@SadiqKhan, who by all accounts has done a terrible job as Mayor of London, has been foolishly “nasty” to the visiting President of the United States, by far the most important ally of the United Kingdom. He is a stone cold loser who should focus on crime in London, not me.....

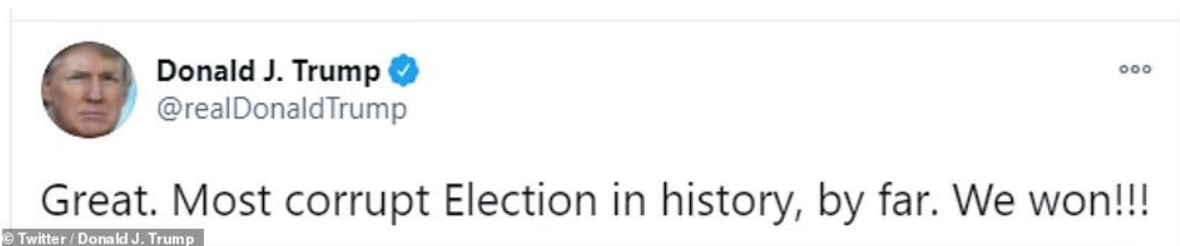
8:51 AM - 3 Jun 2019

Príspevok Donalda Trumpa z júna 2019 na sociálnej sieti Twitter, kde vystupuje proti primátorovi Londýna.

".@SadiqKhan, ktorý je podľa všetkých zdrojov hrozný primátor Londýna, bol odporný voči hosťujúcemu prezidentovi Spojen...

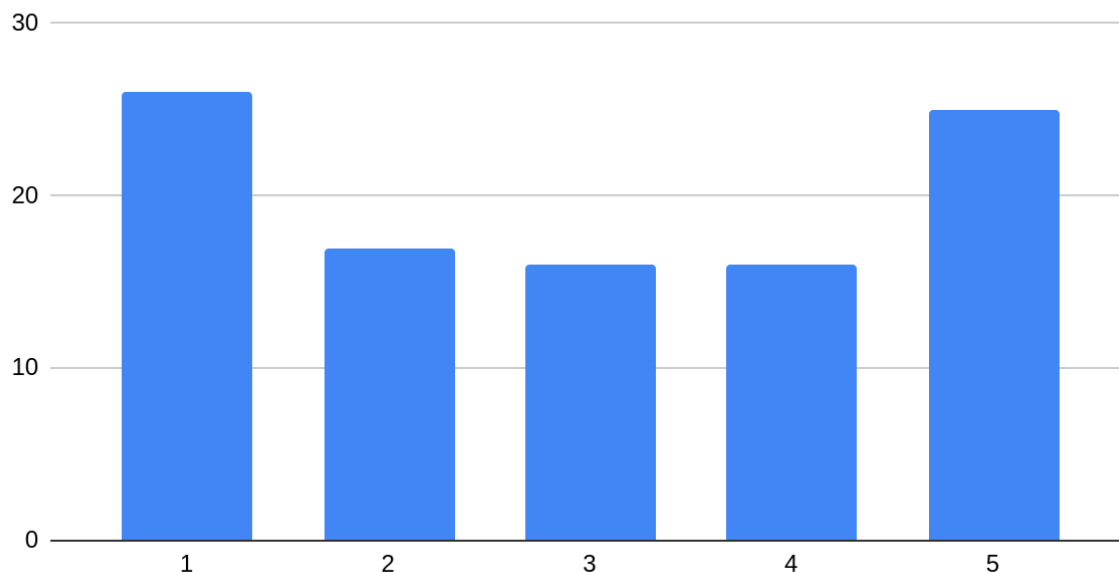

5. Skvelé. Zďaleka najviac skorumpované voľby v histórii. My sme vyhrali !!!

Ide tiež o príspevok Donalda Trumpa z roku 2020 na sociálnej sieti Twitter, kde reaguje na výsledky prezidentských volieb v USA.

"Skvelé. Zďaleka najviac skorumpované voľby v histórii. My sme vyhrali!!!" - príspevok Donalda Trampa mesiac po voľbá...

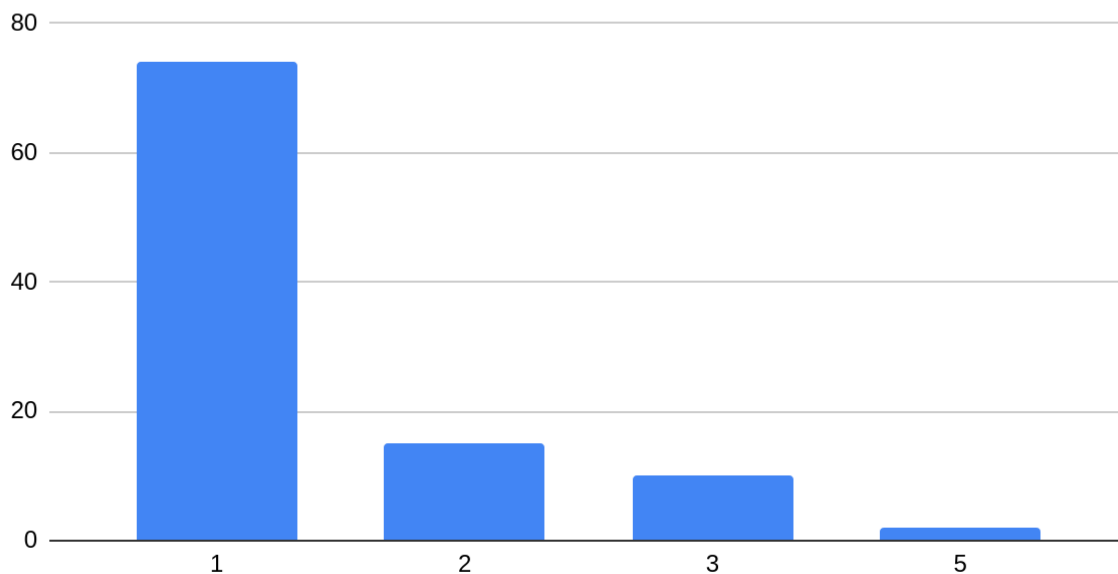

6. 97 percent vedcov sa zhoduje: klimatická zmena je skutočná, zapríčinená človekom a nebezpečná. Čítaj viac: OFA.BO/gJsdFp

Príspevok Baracka Obamu, vtedajšieho prezidenta USA, na sociálnej sieti Twitter z Mája 2013.

"97 percent vedcov sa zhoduje: klimatická zmena je skutočná, zapríčinená človekom a nebezpečná. Čítaj viac: OFA.BO/gJs...

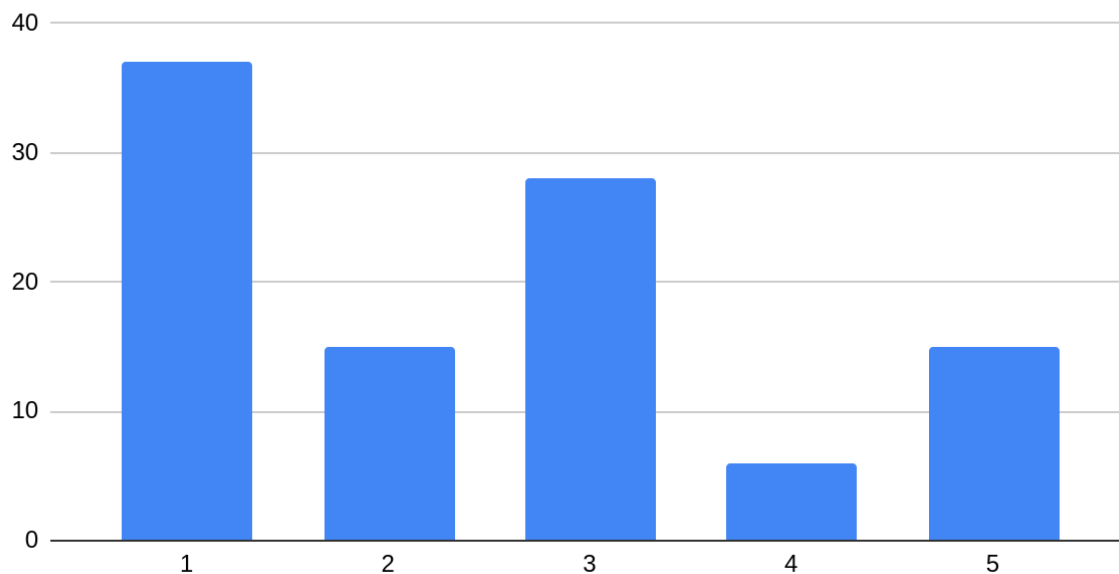
Tento príspevok slúžil ako príklad neutrálneho obsahu a vykreslil očakávané referenčné vnímanie príspevkov našimi respondentami.

7. Panika okolo koronavírusu je hlúpa

Príspevok najväčšieho vizionára 21. storočia, Elona Muska, z marca 2020 na sociálnej sieti Twitter.

"Panika okolo koronavírusu je hlúpa" - príspevok Elon Muska na začiatku pandémie COVID-19

8. V akých situáciach by ste podporovali cenzúru na sociálnych sieťach?

Na túto zaverečnú otázku nám odpovedalo 100 ľudí, kde si mohli vybrať viacero z nasledujúcich možností:

- Príspevky obsahujúce falošné správy - 75%
- Zavádzajúce príspevky - 49%
- Príspevky šíriace paniku - 59%
- Explicitné príspevky obsahujúce pornografiu - 83%
- Príspevky obsahujúce detskú pornografiu - 97%
- Príspevky obsahujúce týranie zvierat - 78%
- Príspevky obsahujúce týranie ľudí - 81%
- Príspevky znázorňujúce vykonávanie trestných činov - 46%
- Príspevky obsahujúce populistické politické slogany - 31%

Očakávane by 97% respondentov podporilo cenzúru detskej pornografie a 83% opýtaných cenzúru celkovej pornografie na sociálnych sieťach. Taktiež týranie ľudí a zvierat obstálo so značnou podporou cenzúry. V prípade existujúcej technologickej podpory pre realizovanie cenzúry podľa danej kategórie by sa však mnoho ľudí vyslovilo aj za cenzúru iných kategórií. Trochu prekvapivo, tretina opýtaných by cenzurovala aj populistické politické príspevky. Tento výsledok len demonštruje bádateľný posun názoru verejnosti na cenzúru za posledných 30 rokov.

Podrobnejšia analýza

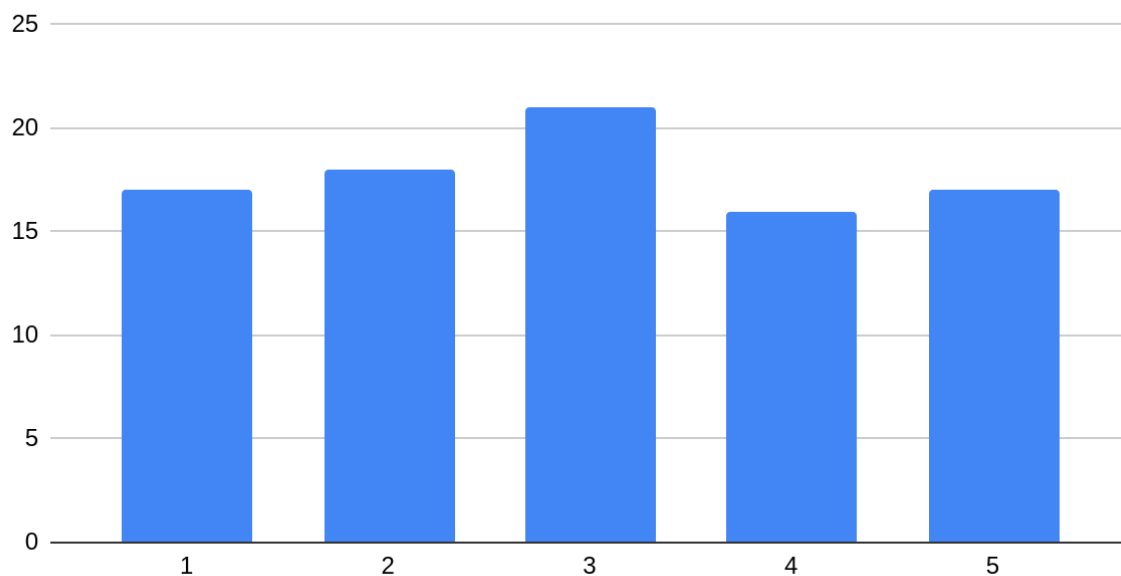
V tejto časti sa snažíme na základe obdržaných dát potvrdiť alebo vyvrátiť 3 hypotézy, ktoré sme nadobudli pri procese tvorby dotazníka. Prvou hypotézou, a súčasne hypotézou, ktorú sa nám podarilo najpresvedčivejšie potvrdiť, je očakávanie, že názory respondentov, ktorých príspevky už v minulosti podliehali cenzúre, sa budú istým spôsobom líšiť od názorov ostatných respondentov. Čakali sme, že títo respondenti budú mať voči cenzúre zvýšený odpor, a teda tendenciu nepresadzovať ju. Príspevky 13 z našich respondentov v minulosti podliehali cenzúre. Táto vzorka je oproti zvyšným 89 respondentom pomerne malá, no veríme, že aspoň vhodným spôsobom naznačuje smer, ktorým sa uberajú názory tejto skupiny spoločnosti.

Pre porovnanie uvádzame distribúcie odpovedí pre jednotlivé skupiny pre každú otázku.

1. *"Toto je iny pacient... ach boze preco musia byt ludia takto jebnuti...?"*

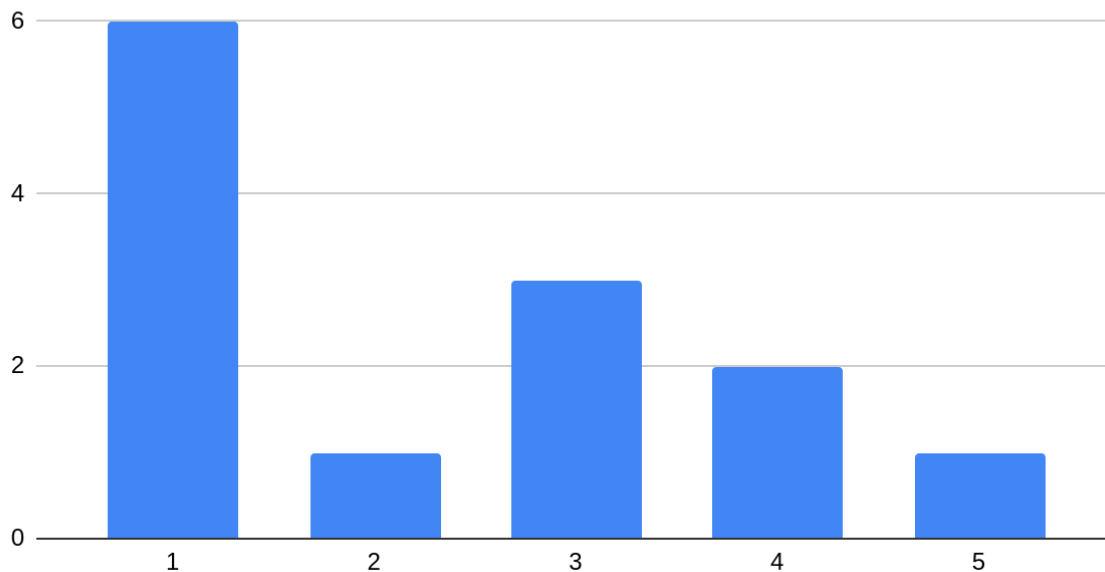
V minulosti nepodliehal cenzúre:

"Toto je iny pacient... ach boze preco musia byt ludia takto jebnuti...?" - komentár v diskusii pod príspevkom Igora Matov...

V minulosti podliehal cenzúre:

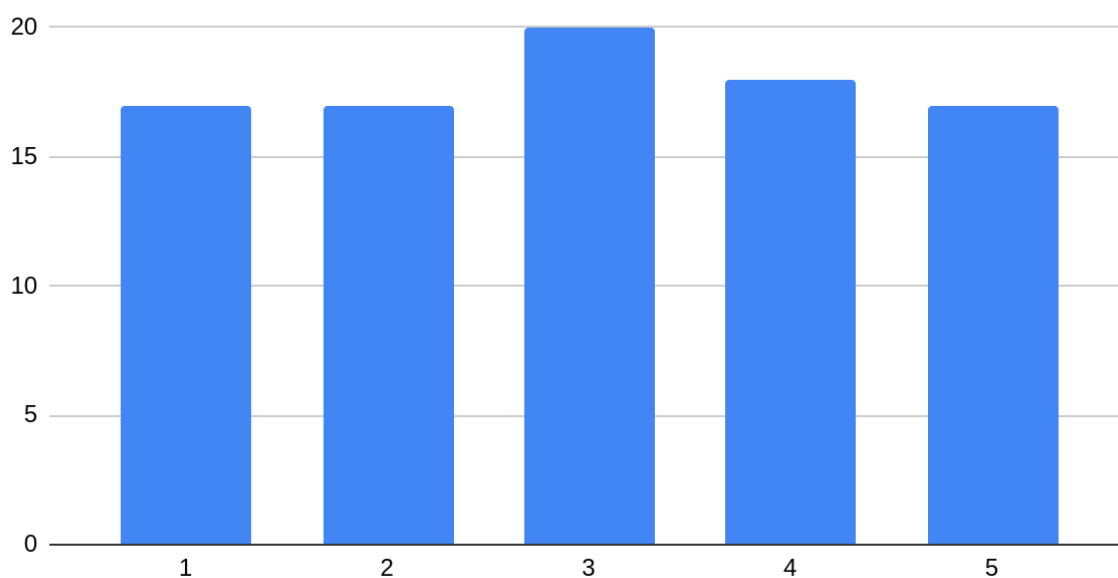
"Toto je iny pacient... ach boze preco musia byt ludia takto jebnuti...?" - komentár v diskusii pod príspevkom Igora Matov...

2. "Kde si bola a čo si urobila pre nich doteraz? Počúvaš zmrdiv vo vláde a nemáš svoj názor, počúvaš zdochliakov usa ambasády!!!!!!!"

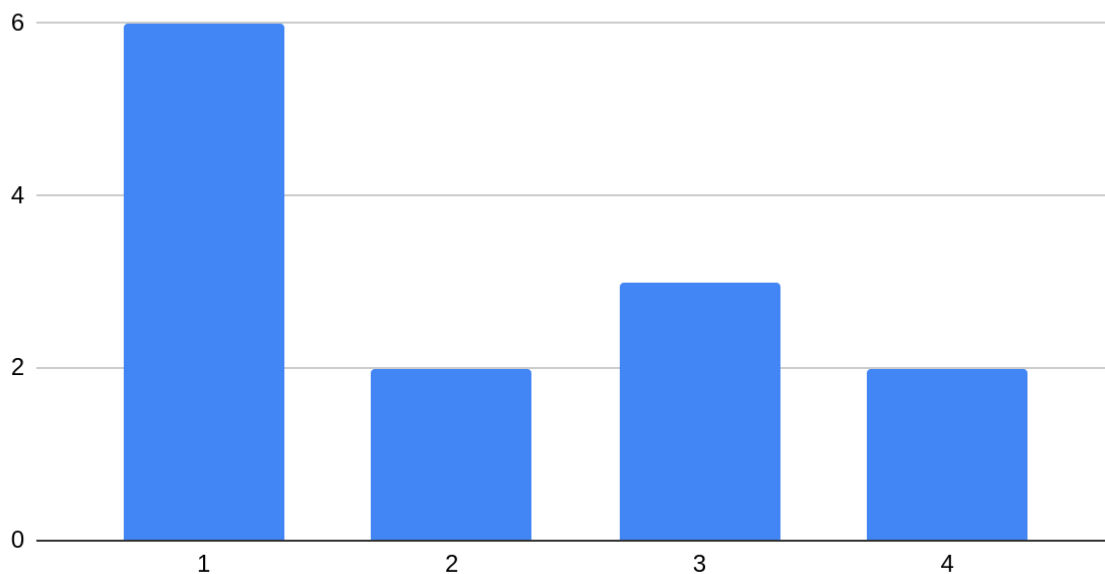
V minulosti nepodliehal cenzúre:

"Kde si bola a čo si urobila pre nich doteraz? Počúvaš zmrdiv vo vláde a nemáš svoj názor, počúvaš zdochliakov usa amba..."

V minulosti podliehal cenzúre:

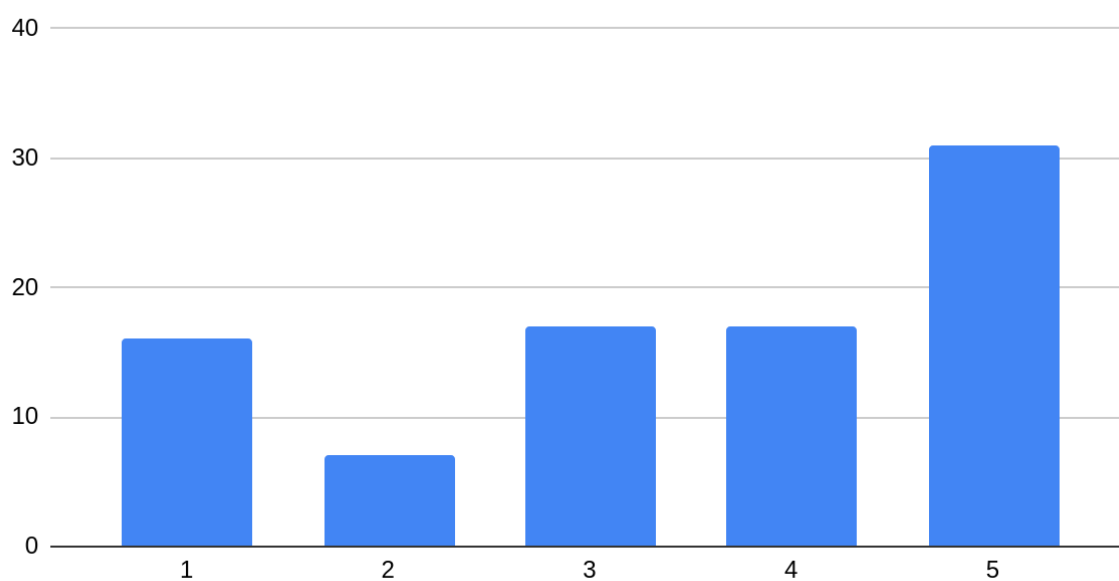
"Kde si bola a čo si urobila pre nich doteraz? Počúvaš zmrdov vo vláde a nemáš svoj názor, počúvaš zdochliakov usa amba..."

3. Koncept globálneho otepľovania bol vytvorený Číňanmi za účelom zbaviť americký priemysel konkurencieschopnosti.

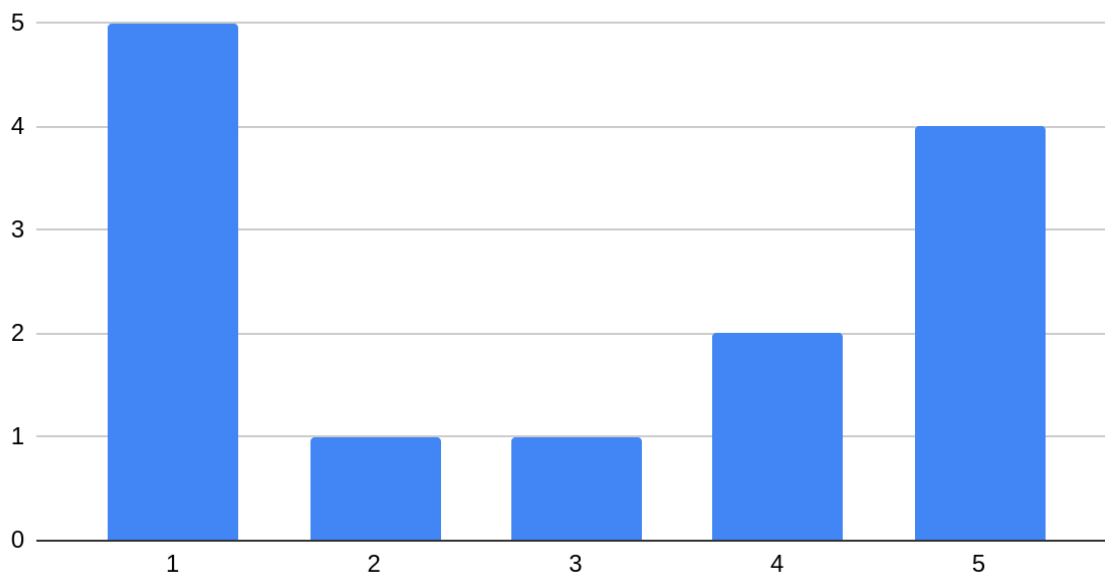
V minulosti nepodliehal cenzúre:

"Koncept globálneho otepľovania bol vytvorený Číňanmi za účelom zbaviť americký priemysel konkurencieschopnosti." -...

V minulosti podliehal cenzúre:

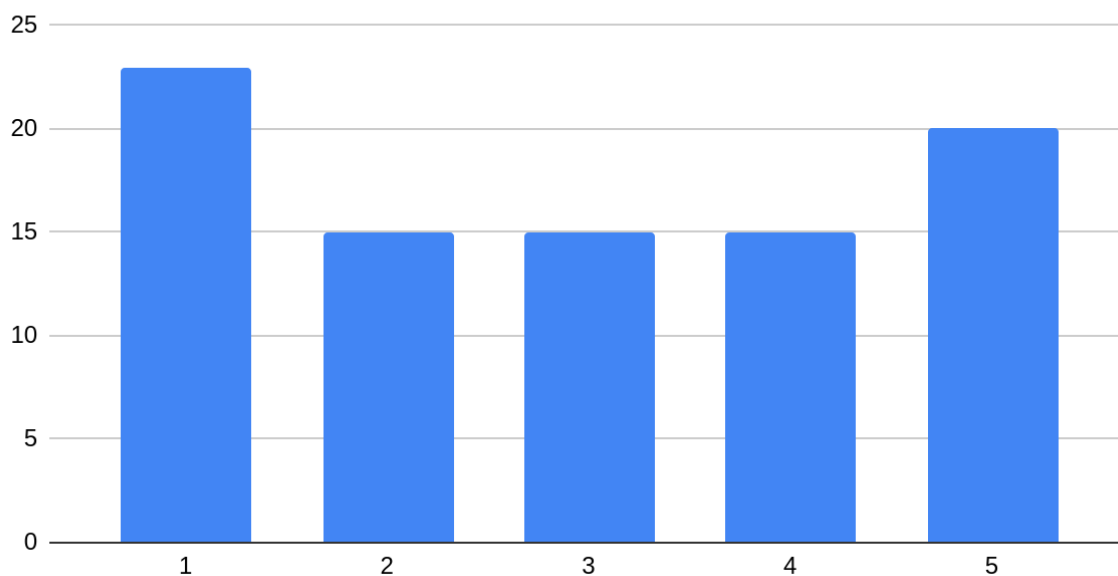
"Koncept globálneho otepľovania bol vytvorený Číňanmi za účelom zbaviť americký priemysel konkurencieschopnosti." -...

4. *.@SadiqKhan, ktorý je podľa všetkých zdrojov hrozný primátor Londýna, bol odporný voči hostujúcemu prezidentovi Spojených štátov, zďaleka najdôležitejšiemu spojencovi Spojeného kráľovstva. Je to úplny lúzer, ktorý by sa mal sústrediť na kriminalitu v Londýne, nie na mňa...*

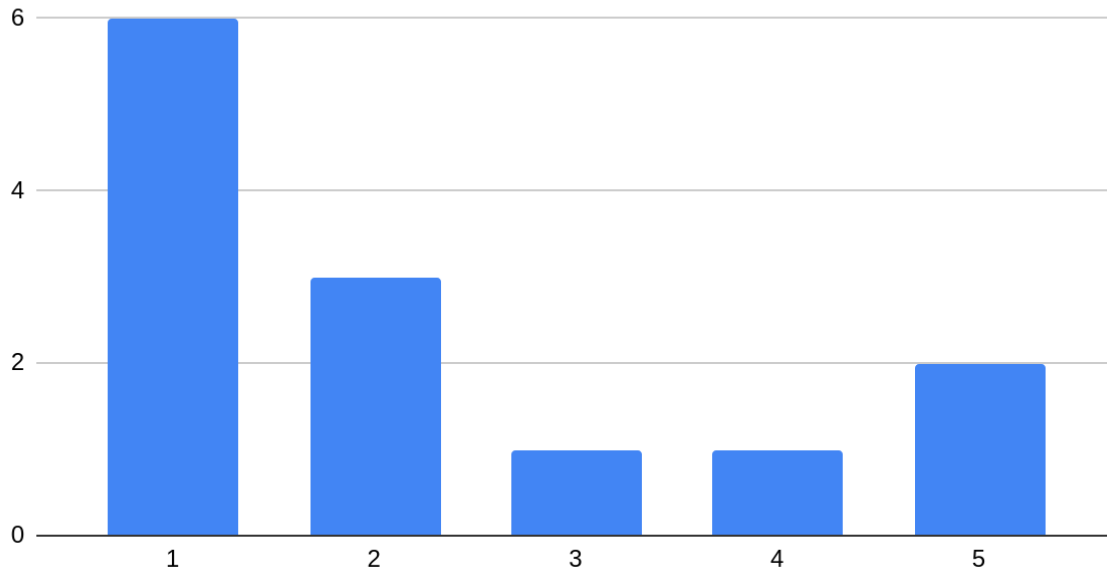
V minulosti nepodliehal cenzúre:

".@SadiqKhan, ktorý je podľa všetkých zdrojov hrozný primátor Londýna, bol odporný voči hostujúcemu prezidentovi Spojen...

V minulosti podliehal cenzúre:

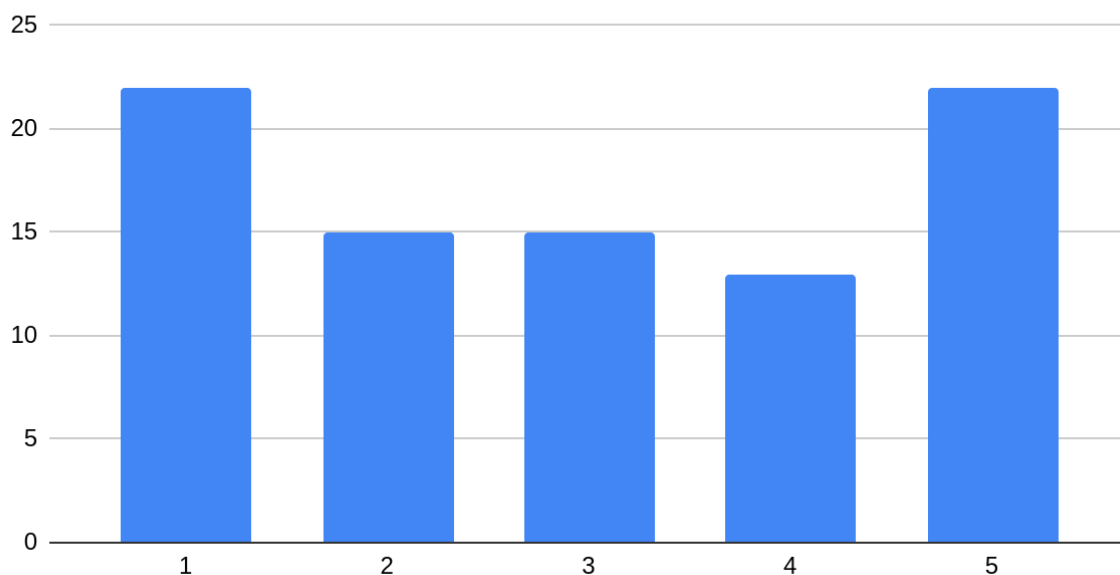
".@SadiqKhan, ktorý je podľa všetkých zdrojov hrozný primátor Londýna, bol odporný voči hosťujúcemu prezidentovi Spojen...

5. Skvelé. Zďaleka najviac skorumpované voľby v histórii. My sme vyhrali !!!

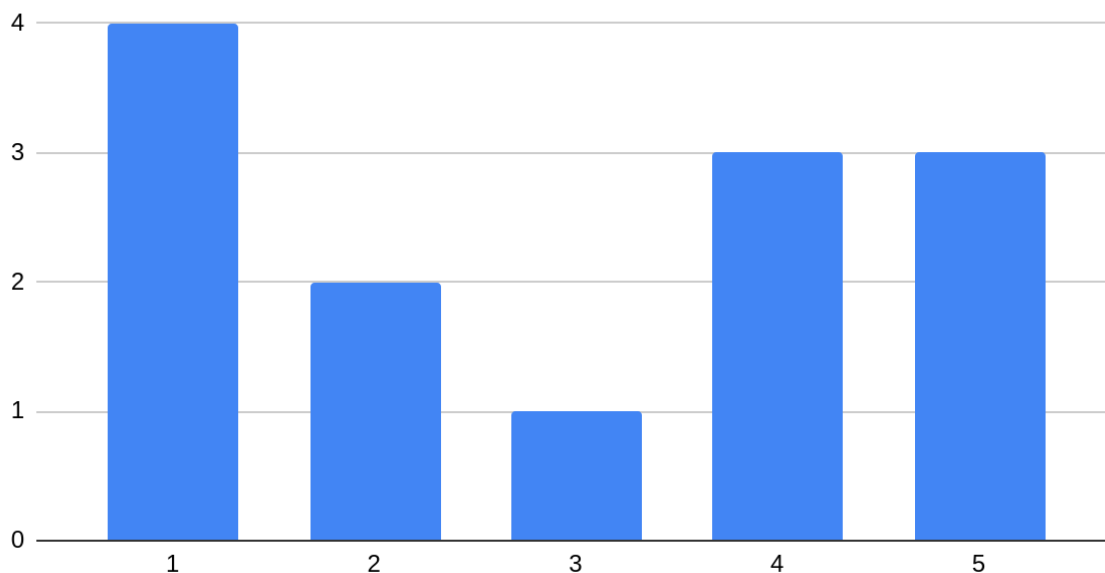
V minulosti nepodliehal cenzúre:

"Skvelé. Zďaleka najviac skorumpované voľby v histórii. My sme vyhrali!!!" - príspevok Donalda Trumpa mesiac po voľbá...

V minulosti podliehal cenzúre:

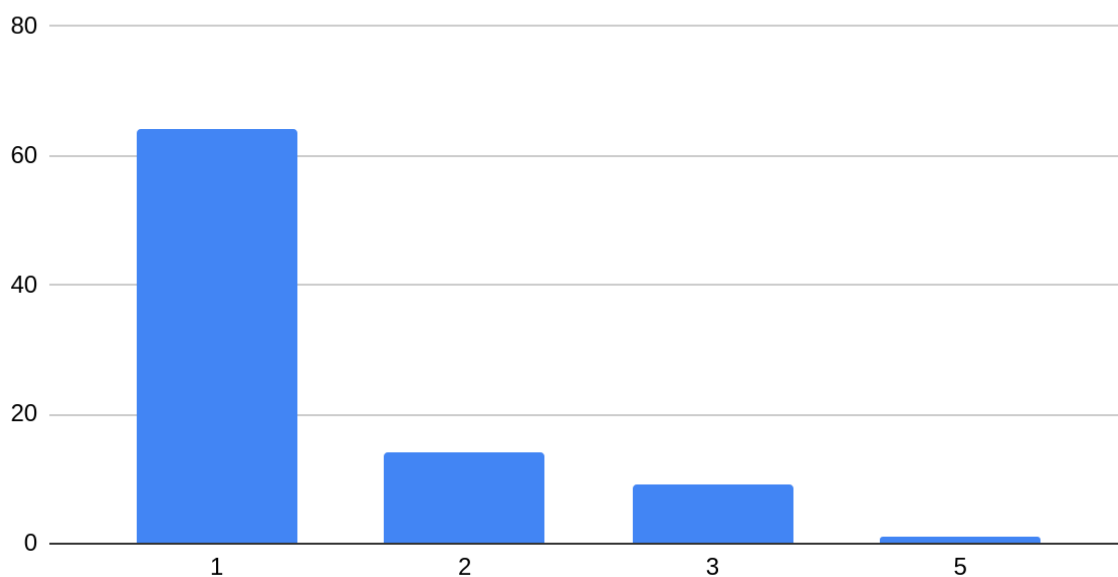
"Skvelé. Zďaleka najviac skorumpované voľby v histórii. My sme vyhrali!!!" - príspevok Donalda Trampa mesiac po voľbá...

6. 97 percent vedcov sa zhoduje: klimatická zmena je skutočná, zapríčinená človekom a nebezpečná. Čítaj viac: [OFA.BO/gJsdFp](#)

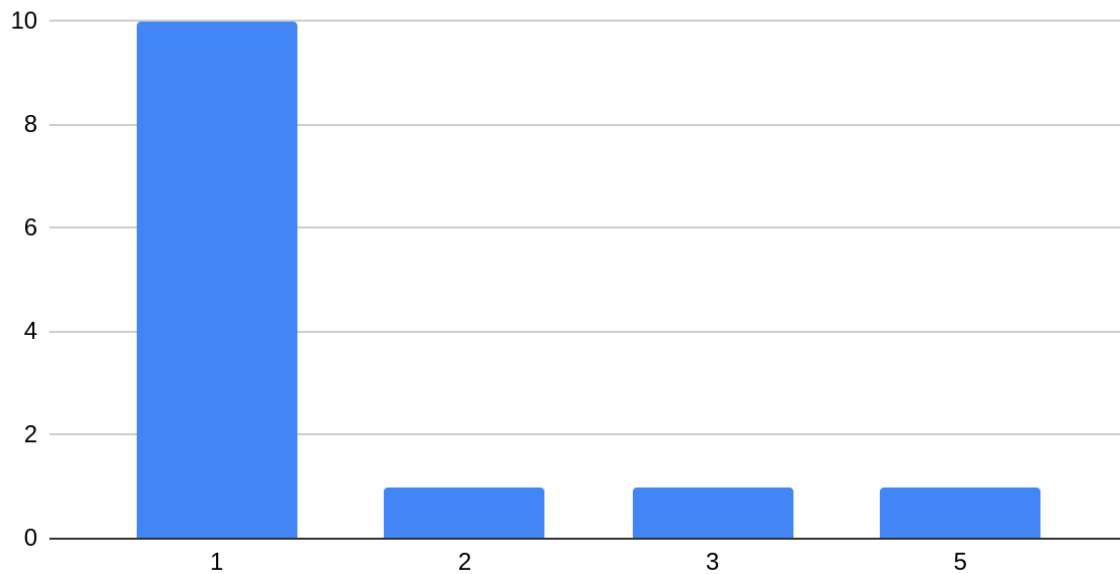
V minulosti nepodliehal cenzúre:

"97 percent vedcov sa zhoduje: klimatická zmena je skutočná, zapríčinená človekom a nebezpečná. Čítaj viac: [OFA.BO/gJs...](#)

V minulosti podliehal cenzúre:

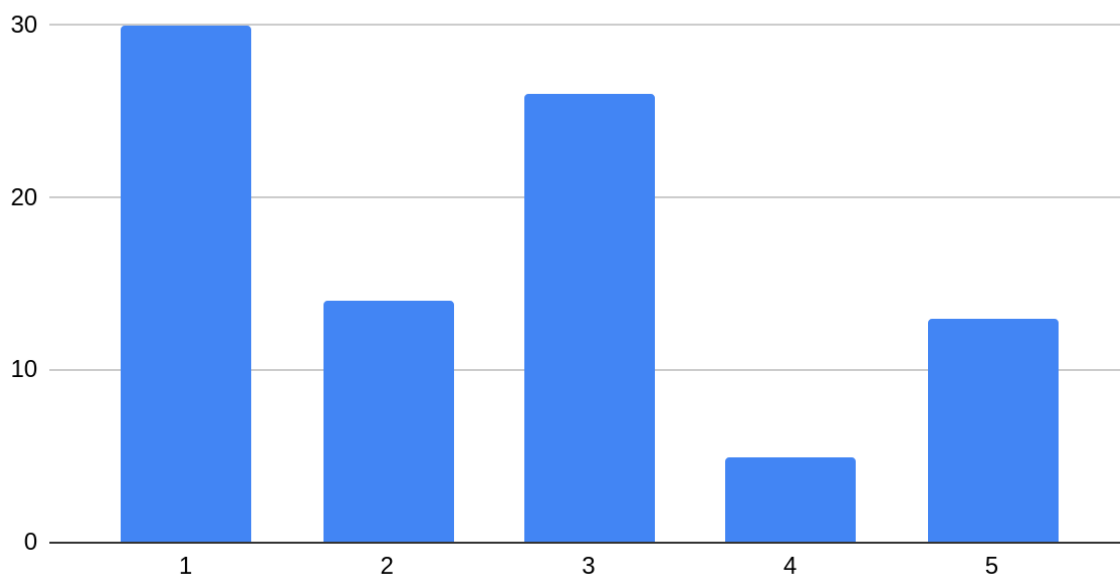
"97 percent vedcov sa zhoduje: klimatická zmena je skutočná, zapríčinená človekom a nebezpečná. Čítaj viac: [OFA.BO/gJs...](#)

7. Panika okolo koronavírusu je hlúpa

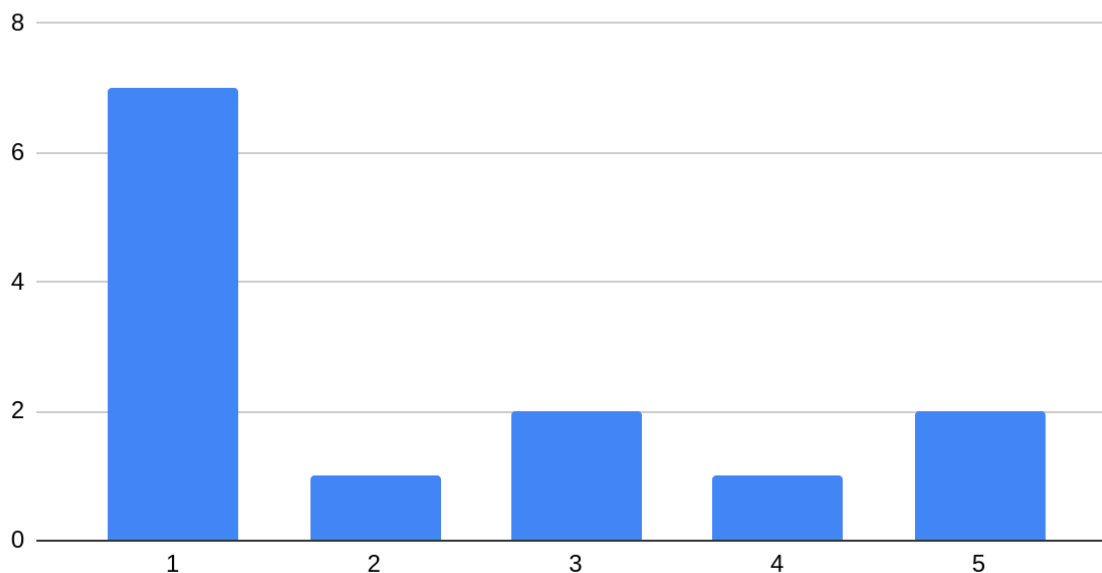
V minulosti nepodliehal cenzúre:

"Panika okolo koronavírusu je hlúpa" - príspevok Elon Muska na začiatku pandémie COVID-19

V minulosti podliehal cenzúre:

"Panika okolo koronavírusu je hlúpa" - príspevok Elon Muska na začiatku pandémie COVID-19

Takmer v každej otázke môžeme pozorovať odlišnú distribúciu odpovedí týchto dvoch skupín. Ukazuje sa, že respondenti, ktorí v minulosti už podliehali cenzúre inklinujú k názoru, že dané príspevky nie je správne cenzúrovať omnoho viac, než ostatní respondenti, ktorých názory sa rovnomernejšie rozkladajú po celom spektre odpovedí.

Našou ďalšou hypotézou bolo, že názory starších respondentov budú odlišné od názorov mladších respondentov. Očakávali sme, že starší respondenti budú výraznejšie inklinovať k názoru, že cenzúra by nemala byť podporovaná. Tento trend náš prieskum však vôbec nepotvrdil. Pri mnohých otázkach ostala distribúcia odpovedí približne zachovaná, samozrejme, s ohľadom na počet respondentov s vekom nad 30 rokov, ktorý je 12, z toho nad 40 rokov je ich 10. V niektorých prípadoch to dokonca vyzeralo, že skupina starších respondentov vyjadruje cenzúre mierne viac podpory. Vzhľadom na počet a vekové rozloženie starších respondentov ale tento jav pripisujeme odchýlke.

Poslednou hypotézou bolo, že názory ľudí, ktorí dosiahli istú úroveň vysokoškolského vzdelania, budú odlišné od názorov ľudí so stredoškolským alebo vyšším odborným vzdelaním. Naše dáta nám ale o tejto hypotéze neposkytli žiadnu informáciu. Prevažná väčšina našich respondentov so stredoškolským vzdelaním sú ľudia vo vekovej kategórii 21-29 rokov alebo 18-20 rokov a distribúcie ich názorov sú takmer totožné s názormi našich respondentov s istou úrovňou dosiahnutého vysokoškolského vzdelania, ktorých väčšina spadá taktiež do vekovej kategórie 21-29 rokov.

Záver

Hoci technickú realizáciu cenzúry správcami sociálnych sietí nemožno vnímať ako bezchybnú, s jej súčasnými účelmi, chápaním a zámermi sa dokážeme stotožniť. V práci sme odôvodnili, že aj cenzúra sociálnych sietí nad rámec platných zákonov v jednotlivých štátoch, v ktorých siete pôsobia, môže byť kriticky dôležitá pre zamedzenie zneužívania širokého dosahu platforiem jednotlivcami alebo malými skupinami. Mienka našich respondentov len podporuje názorový posun, ktorý učinila slovenská verejnosť v posledných desiatkach rokov vo vzťahu k cenzúre a hoci nie univerzálne, značná časť respondentov sa stotožňuje so zámerom cenzurovať istý obsah na sociálnych sieťach v súčasnom rozsahu. Zároveň by sme ale v závere práce chceli apelovať na právne inštitúcie, aby prebehla dôsledná debata o tom, ako v budúcnosti interpretovať a implementovať právne normy chrániace slobodu prejavu aj vo vzťahu k uplatňovaniu slobody prejavu na sociálnych sieťach. Ich vhodný výklad je totiž kľúčový pre udržanie právnej kontroly nad konaním súkromných spoločností vo vzťahu k základným ľudským právam a slobodám aj v budúcnosti.

Zdroje

(1) Ján Drgonec (2015) ZÁKAZ CENZÚRY PODĽA ÚSTAVY SLOVENSKEJ REPUBLIKY: IMPLIKOVANÉ ZÁKLADNÉ PRÁVO ALEBO ÚSTAVNÝ PRINCÍP A SÚVISIACE OTÁZKY, Právnik 1/2015: 61 - 96

(2) Mark Scott (2018) [online] Welcome to new era of global digital censorship. Dostupné na: <https://www.politico.eu/article/google-facebook-twitter-censorship-europe-commission-hate-speech-propaganda-terrorist/>

(3) Julia Carrie Wong (2021) [online] Revealed: the Facebook loophole that lets world leaders deceive and harass their citizens. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/technology/2021/apr/12/facebook-loophole-state-backed-manipulation>

(4) Paul Mozur (2018) [online] A Genocide Incited on Facebook, With Posts From Myanmar's Military. Dostupné na: <https://www.nytimes.com/2018/10/15/technology/myanmar-facebook-genocide.html>

(5) (1992) Ústava Slovenskej republiky, Ústavný zákon č. 460/1992 Zb. Dostupné na: <https://www.zakonypreludi.sk/zz/1992-460>

(6) (1991) LISTINA ZÁKLADNÝCH PRÁV A SLOBÔD, Ústavný zákon č. 23/1991 Zb. Dostupné na: <https://www.zakonypreludi.sk/zz/1991-23>

(7) (2010) Európsky dohovor o ľudských právach. Dostupné na: https://www.echr.coe.int/documents/convention_slk.pdf

(8) (1976) Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach. Dostupné na:
<https://www.gender.gov.sk/dokumenty/dokumenty-osn/medzinarodny-pakt-o-obcianskych-a-politickych-pravach/>